

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 28. januarja.

„Hej Slovani, čuvari vi carstva! — Hej Slovani, gde su vaše zemlje? — Hej Slovani, gde su vaša prava?“ — Lepa pesen, lep napev in sedaj baš predpristni čas, kako z veseljem bi jo nadaljevali, pa ostale besede obtiče nam v grlu, kajti, če se nam priproste in prepokorne tiskovine tekoče leto še ne privoščijo, kamo li bi vprašali po barjaci, kakeršni blesté v živih bojah izza divnega Lovcena, kjer poje junaški glas: „Onamo, onamo, za ona brda sveta!“ —

In res, vse predpustno veselje uničila nam je naredba gospoda viteza Waserja. Komaj smo po tolicah naporih prišli tako daleč, da je c. kr. dvorna tiskarna natisnila 51 slovenskih formularov (v kazenskih stvarih št. 13, 66, 67, 110, 113, 114, 115, 116; — v civilnem obravnavanju št. 1, 2, 10, 13, 25, 29, 31, 35, 39, 52 a, 52 b, 53 a, 54, 55, 56, 68, 69, 72, 77, 80, 81 a, 81 b, 138, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155; v opominjevalnem postopanju št. 111 in 113; v bagatelnem postopanju št. 115, 116, 117, 118 in 119) — kar se razpošlje famozna okrožnica, da se letos tiskovine še ne morejo priskrbeti, kajti denarjev ni, letošnji „Pauschale“ se je že ves potrosil.

Uboga Avstrija, ki nimamš toliko novcev, da bi svojim sodnijam v slovenskih pokrajinah dala potrebni pavšal za borih 51 tiskovin! Da pa vsled pomanjkanja novcev pravosodstvo po Slovenskem ne bode škode trpelo, da pridejo slovenske tiskovine vendar jedenkrat na vrsto, naj bi v vsakem okraji narodnjaki zložili primeren znesek in naročili tiskovine, tako bi se pristigla zlobna nakana in škode bi itak ne bilo nikakešne, ker morajo stranke pla-

čati tiskovine in bi se založeni denar v teku jednega leta uže povrnil. Le po tem ali jednakem načinu bi se odbrusila ost omenjene okrožnice, sicer so vse v dvornej tiskarni pripravljene slovenske tiskovine, za nas popolnem iluzorične vrednosti. Kajti ne le, da se te tiskovine tekoče leto še ne omislijo — gospod vitez Waser je prav pridno stavil obrok do 15. avgusta, češ, v osmih mesecih ima vsak okrajni sodnik časa dovolj to reč premisljati ali pa tehtno pozabiti — je tudi okrožnica sama tako fino zasukana, da se bode redkokateri sodnik oglasil za slovenske tiskovine, kajti vsak bode mislil „insoferne solche bei dem dortigen Gerichte notwendig.“ Ta izraz je pomembne poln, je dovoljenje, a tudi svarilo, vsak bode zadnje domnéval in skrbel, da slovenščina v njegovem uradu ne bode potrebna.

In čemu bi tudi bila? Če odvetnik, kateri se je šolal kacic 18 let in ima svetovno omiko, nijma toliko samodoločbe, da sme v domačej zemlji rabiti svoj materni, v vsej kronovini in sosednjih deželah izključljivo navadni jezik, marveč mora pri sodnijah vlagati nemške vloge, če se naš jezik tako degradira, da je omikancu prepovedan, če smejo le kmetie in ti le do 500 gld. vrednosti, delati slovenske vloge, če jeden milijon in 300.000 Slovencev nijma toliko ravnopravnosti, kakor peščica Kočevarjev, da, niti polovico kočevarske ravnopravnosti — potem smo pri kraji in ne preostaje skoro drugega, nego da tudi mi gremo prodajat — pomaranče.

V kratkem rečeno, vse tiskovine nam ne ogrejejo srca, dokler se dopuščajo take okrožnice, dokler naš jezik nijma veljave v šoli in v uradu, dokler se povsodi le skuša slovenščino zaprečiti in popolnem odpraviti, dokler se našemu jeziku ne prizna popolna ravnopravnost z nemškim in

ob jednom tudi skrbi, da imajo uradi jezika zmožnih in jeziku ne sovražnih uradnikov v obilici, dokler sploh nijsmo vsaj na tacem stališči kakor bratje Čehi, do tedaj bodemo še vedno klicali:

Hej Slovani, gde su vaša prava?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. januarja.

Kakor da bi veljalo iti proti Hunom, ki hote poraziti vso kulturo evropsko, tak hrup in trušč zagnali so listi ustavoverni in to vse zaradi tega, ker se je izdelala **šolskemu zakonu novela**, katera zahteva, da se otroci vzgajajo versko-nravnstveno. Najbolj pa boli ustavoverno židovsko uho stavek v tej noveli, da mora namreč nadzorovati šolsko mladino pri verskih vajah učitelj istega veroizpovedanja. Tej fakijski opoziciji pa čisto nič ni do šolstva in njega napredka, fakijska ta opozicija pretaka le solze, ker bodo njeni pristaši s tem izgubili marsikatero ne slabo mesto. Mi pa se tolažimo in gojimo zavest, da ta novela nikakor ne more škodovati šolstvu našemu in tudi ne omajeva nobenega stebra naprednega šolstva.

O razmerah na jugu dohaja prav malo poročil, ker se ostro nadzorujejo brzogovne postaje in in vsak telegram, ki ima le količkaj preobilo novic o vstaji, se ostriže. Ogrski list „Egyetertes“ prinaša od 25. t. m. iz Cetinja naslednji telegram: „Miss Alice Hurtlej, mlada in po vnanjosti zelo premožna angleška dama, prišla je predvčeranjim v jutro tu sem s spremstvom. Njen prihod je bil uže nekaj dni prej naznanjen, in dama je izstopila pri senatorji Petroviči. Njene namere so baje, da podpira z denarjem vstajo proti Avstro-Ogrske. Gotovo je, da so se vodje vstaje sešli pri Petroviči v posvetovanje in da je bila ta dama navzočna. Navzočnih je bilo deset oseb, mej temi tudi v Cetinje došli hercegovski vodji Metko Starjevič in Davidovič. Miss Hurtlej

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Prva knjiga.

(Dalje.)

IX.

V drugej polovici majnika meseca bili so dnevi uže prilično vroči. Neždanov je bil s svojo zgodovinsko lekcijo gotov ter odšel skozi vrt v mladi brezni gozdek, katerega so pred petnajstimi leti trgovci kupili, izsekali in nove breze nasadili. Mala drevesca poganjala so prva peresca. Spomladanske trave vrhovi rili so skozi debelo odejo lanskega, zemljo pokrivajočega rumeno-rudečega in rujavega listja. Po celem gozdu so bile ozke steze. Pol ure hodil je Neždanov po gozdu, potem se je pak vsedel na odsekano deblo necega drevesa, okolo katerega je polno trsk ležalo. Uže nekaterekrat jih je zimski sneg pokrtil in spomladanska toplota zopet razkrila, a nihče jih nij zbral in odnesel. Neždanov sedel je s hrbtom proti jako senčnatem gozdnem delu. Mislil nij prav za prav nič, nego se udal spomladanskim čuvstvom, ki tudi v mladem in sta-

rem srei otožnost probudé . . . prsi vzdigajočo otožnost bodočnosti pri mladih ljudeh, pri starih ljudeh pekoča otožnost, da je uže vse minilo!

Najedenkrat čulo se je stopanje.

Koraki nijso bili samo jednega človeka — niti kmeta v čevljih ali škornjih, tudi ne bosonog ženske; morala sta dva biti, ki sta tu hodila počasi . . . ženska obleka je šumela.

Oster mošk glas rekel je v tem hipu:

„Dakle je to poslednja vaša beseda? . . . Nikdar?“

„Nikdar!“ odgovoril je drug, žensk, Neždanovu poznan glas — nekoliko trenutkov potem stopila je iz goščave Marijana v društvu necega, Neždanovu nepoznanega moža, s črnimi očmi in jako temnim obrazom.

Zapazivši Neždanova — ustavila sta se oba — ta je bil pak tudi tako osupnen, da z obrobka, na katerem je sedel, niti vstal nij . . . Marijana zarudela je do las — potem pak nabrala je ustna v zaničljiv nasmeh . . . Komu na ljubo je to storila — morda se je sramovala, — ali je bilo morda Neždanovu namenjeno — nij znano.

Nje spremljevalec pak nagrbnil je srdito svoje čelo, njegovi nemirni očesi bliščeli sta skoro da rečem grozno.

Pogledal je svojo spremljevalko in ona njega — po tem ubrala sta oba nemirnim korakom pot pod noge ter odšla od Neždanova, kateri jima je z začudenim pogledom sledil.

Pol ure potem vrnil se je on v svojo sobo in, ko je gong zadonel, vstopivši v obedno sobo, našel ondud kaj onega črnookega nepoznanca, katerega je bil prej v gozdu videl.

Sipjagin predstavil ga je Neždanovu kot svojega beau-frère, a brata njegove soproge — gospodina Sergeja Mihajloviča Markelova.

„Gospoda, prosim vaju, ljubita se in bodita si prijazna!“ rekel je Sipjagin s svojo bahato dvorljivostjo, ter se raztreseno nasmijal.

Markelov se je molče naklonil; Neždanov isto tako . . . Sipjagin stopil je v stran in z ozko, malo svojo glavo pokimal, kakor bi hotel reči: Seznanil sem vaju, ako si pa hočeta naklonjena biti, ali se ljubiti, mi je vse jedno.

Zdaj pristopila je tudi Valentina Mihajlovna ter ja še jedenkrat predstavila ter se z neobično ljubeznivim smehljamem, ki se je ko na zapoved okolo njenih ustnic nabral, s svojim bratom razgovarjati začela.

„Kaj pa je to, cher Sergej,“ rekla je ona, „ti si nas menda povsem pozabil! Celo k godu malega

je lepa plavalasa dama in otljubila je 10.000 Napoleondorov darovati vstašem. To je tudi izpolnila. Po posvetovanju naročila je svojemu tajniku, naj izroči Petroviču za zdaj tisoč zlatih. — Fzgm. Rodič se je baje izjavil, da se bode moralo poslati na jug 20.000 mož, če se bode hotel izvesti brambeni zakon v Krivošijah in v okupiranih provincijah. — V Cetinji nabira tamošnji patrijarh Iarion milodare za osiromašele družine krivošijanske in hercegovaške, katere so se preselile v Črnogoro. Glasi se, da dobijo tudi znatno pomoč iz Rusije.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se poroča, da je združena opozicija skupščine sklenila vreči ministerstvo Piročancevo.

Ruska vlada peča se zdaj skoro le izključivo z notranjo politiko, ona obrača vso pozornost na nekatera vprašanja, katera hoče ugodno rešiti in tako ljudstvu pomoči do blagostanja in utrditi notranjo državno moč. Najimenoitnejša vprašanja, katera vlada rešuje, so: Izboljšanje položaja kmetov, pomajšanje davkov; vprašanje o žganji; židovsko vprašanje; vojna reforma in reforma kazenskega prava.

Dopisi.

Iz Postojne 25. jan. [Izv. dop.] (Vesele in dobre stvari.) Čedna ti Postojna, vse drugačen utis napraviš na mene, ti in tvoja čuda pod skrivnostno zemljo, kakor na Bedaeckerja in na druge potnike pred njim in za njim; vse drugačne občutke mi prebuja stari Sorič nad teboj, kadar se tebi približam, kajti njemu in sosedom njegovim pela je večinoma na škodo narodnemu premoženju tuja sekira preglásno pesen: — Postojna, ti si za mene slovenski trg na naši slovenski zemlji: zatorej vse drugače čutim in mislim o tebi! In če bi poslušal in veroval našim in inostranim glasom, davno uže odzvonilo bi bilo zadnjemu zavednemu Slovincu mej tvojimi zidovi. Jaz vem, da si našemljena, ko hodeč po gladkejši, belej cesti gledam tvoje lepe hotéle, gostilne, delavnice, trgovine itd. pri „Löwen, Hirschen, Tiger“, in bog vé kakšnih zveréh; znana „počeva palača“ s svojimi vernimi mi ne jemlje upa, in niti nemška komanda ne pri gasilcih: to vse je usiljeno, nenaravno in vprašanje mojstra časa! — Jedre národa, trgovec obrtnik in tržan vse je zdravo in pošteno: le voditelja manjka še do zdaj! In ta je na poti, da hoče Bog! —

V takšnih sklepah me je popolno podprla zadnja svečana veselica v Postojnskeji čitalnici: videl si mnogo dobrega semena, nadopolnega cvetja in uže zorečega sadu! Blizu sto nas je bilo vkup v primérno lepih društvenih prostorih, ki so za 22. jan. oblekli svatovsko obleko. Radostno gledal si tu, da je hila skoro vsa Postojna izmeij národa, ki zahaja sploh mej veseli in vrteči si svet, navzočna; no, nekaj gospode iz grada pa fakcijskih agentov tako nij nikdar mej nas inferiorne... — Ti ča-

Kolje te nij blizu bilo. Ali si si morda zopet kaj novega dela naložil? — On uvaia pri svojih kmetih, ne vem uže kakšen nov red — dejala je Neždanovu — „nekaj čisto posebnega; njim prepušča tri četrtine sveta, njemu pa ostane jedna četrtina, a vrhu tega še misli, da si je preveč pridržal.“

„Sestra moja se šali,“ dejal je Markelov Neždanovu, „toda pravima, ako reče, da če jeden človek četrtino tega dobode, kar je vlast več stotin ljudij, ta dobi preveč.“

„Ali ste, Aleksej Dimitrič, uže kedaj opazili da se jaz šalim?“ vprašala je gospa Sipjaginoва našega znanca z isto prijaznostjo v očesu in glasu.

Ta nij znal, kaj bi odgovoril; — v tem hipu prijavi so, da je prišel Kolomejcev in nekoliko trenutkov pozneje prišel je upravnik ter z nosnim glasom gospódo k obedu pozval.

Nehoté ozrl se je Neždanov pri obedu nekaterokrat na Marijano in na Makelova. Sedela sta jeden poleg drugega in gledala pred-sé, s stisnjenimi usti, in tamnim, osornim, ako ne jeznim obrazom. Osobito se je pak Neždanov čudil, da je Markelov brat gospé Sipjaginove — tako malo sta si bila podobna.

(Dalje prih.)

kajo še vedno od daleč, kdaj iz „črne pike“ postane pogubonosen oblak za nas národnjake! —

In želel bi sicer, da bi prišli ti mej nas: dobili bi vse drugačo sodbo o nas, živeli bi lahko mirno vkup v jednom kraju, skoro pod jedno streho delujoči po dolžnostih in stanu za človeštvo, národ in pa državo, spregledali bi, da nijma samo nekateri národ monopol za kulturo in svobodo. Ali možanci, naši nasprotniki zapnó se čez ušesa in oči, kadar se bliža kaj slovenskega in nam prijetnega, le burja jim časih zabučí brez prahu nasproti, da je tukaj naša slovenska dežela! —

Prišel naj bil zadnjo nedeljo mej nas največji neprijatelj, spoznati bi moral, da je vladal tu od prvega do zadnjega najlepši red, vzórna spodobnost in elegantna živahnost! —

In o programu po drobnem zabeležim lepe stvari javnosti. Zbori in čveterospev bili so čvrsti, dobro in uspešno ganljivi, posebno, ker se je petje stoprav pred kratkem pri nas na novič oživélo. In to je prav! Prva bolezen, ki razjeda v nas národna društva, je ta, da se premalo ceni in goji petje, Brez petja niti najmanjše društvo ne more cvésti! Ne moreš imeti zbora, skupni kvartet, sicer budi mešano petje, kar se godi lepo v Borovnici! — Ali tukaj je treba pridnosti, požrtovalnosti in sloge: noben pevec, tudi slovenski ne, nij padel učen iz nebes, in tako ne more tudi vsak po svojem „čez“ peti in zapovedati! —

Deklamacija „Domovini“ bila je izborna: občutek in beseda harmonična, da bi bil g. pesnik X. sam velel: ta me je umel!

Krona prvemu delu bila je pa igra: „Blaznica v prvem nadstropji“. Igrica sama na sebi je za male odre kakor vstvarjena, ima mikalen, priprost obseg, čist jezik, hitro dejanje in dober konec! In kaj se da iz nje še le napraviti z dobrimi igralnimi močmi, kakeršne smo imeli in občudovali naš večer! —

No, gospico M. Obrezovo pozdravi gotovo vsak čestilec unetnosti od srca radostno na domačem odrú: pri njej je vselej vse naráva in prava igra z dušo in telesom. Da bi nam ostala vedno mila in pa zvesta. Postojni čestitamo, da jim je bila tako uspešno v gostljah, za kar je žela obilo slave in pa hvale! — Vrlo jej je pomagala gđ. Tinica.

Gg. „Rešičev fant“, Lavrenčič J. in Zagorjan bili so v svojih nalogah „comme il faut!“ Razum in spretnost sta se vrlo bratila. — Za tem lepim programom, ki sta ga priredila tako spretno gg. L. in Z. sledila je tombola. Jaz jej nisem prijatelj. Ali ker trdé naši blagajniki, da niti Napoleon ne bi bil prišel v Ilirijo brez denarja, naj pa ostane v življenji. — Po tomboli smo pa zaplesali! Pa kako še, da bi gorenjski Kropar dejal, da je „luža ogenj dajala“. Pri četvorki vrtélo se je nad dvajset parov. Mej počitkom rekli smo kako domačo iz ljubezni in navdušenja za naše in za naš dom!

In ta večer je se s prijetnostjo jedinila in družila tudi korist! Tako „ohne Sang und Klang“ prikoledoval je g. Resman nad 40 gld. za Jurčičevo ustanovo. Zdajci pridene še čestita, slovenska mati, gosp. J. Lavrenčičeva „to, kar je manjkalo — da bode pol stotaka za naše ljudi in našo stvar“ — hvala in slava vsem! V krajih, kjer je toliko razumnega in dejanskega domoljubja: Još Slovenija nij propala!

Izpred porotnega sodišča na Dunaji.

Vesteneck proti „Tribüni“.

(Dalje.)

Dr. Porzer: Zavarovati moram se proti vsem berilom, ki nijmajo družega namena, kot tožnika staviti v svetlo luč, dajati mu najizvrstnejša spričevala, mej tem, ko se meni zapirajo usta. Objaviti moram, da bodem pod tacimi razmerami položil službo zagovornika, ker svojemu klijentu ne morem v ničem koristiti.

Te besede zagovornikove napravile so velik utis. Dr. Kopp opravičuje se, da on zagovorniku nij stavil zaprek.

Sodišče po kratkem posvetovanji razsodi, da se predlog Vesteneckovega zastopnika dr. Koppa zavrne, predlagal je namreč, naj bi se prečital članek „Vaterlanda“ in rešitev kranjskega deželnega predsedništva, ki naj bi omajala izpovedbo dr. Vošnjaka, ker to nij v zvezi z obravnavo. Predsednik še pristavi, da dolženja, ki jih je izgovoril dr. Vošnjak, so uže rešena s prečitanjem odredbe kranjskega deželnega predsedništva.

Naslednje izreče predsednik svoje obžalovanje o izjavi toženčevega zagovornika dr. Porzera, ter pravi, da je bil pri celej obravnavi nepristransk. Za dokaz navede, da je zapriseženje priče Hačina dovolil, ter na predlog dr. Porzera jedno pričo telefonično pozval.

Dr. Porzer: Meni je opaziti, da izpovedba dr. Vošnjaka po prečitanej odredbi deželne vlade še nij ovržena.

Predsednik: Jaz nijsem rekel „ovržena“, temveč: na isto se je uže odgovorilo; je li ovržena, o tem soditi je porotnikom.

Za pričo poklican je dr. Schrey, odvetnik, deželni poslanec, pristaš Vesteneckov.

Predsednik: Ali vam je znano, da je okrajni glavar Vesteneck na kakov način kratil svobodo peticijske pravice in volitev?

Dr. Schrey: Na noben način.

Predsednik: Je li vam je morebiti kaj znano o njegovem uradovanji, kar bi opravičilo očitjanje, da je pospeševal nemoralnost?

Dr. Schrey: Kar čisto nič.

Dr. Kopp: Ker so občine pod deželnim odborom, v katerem ste tudi vi, prosim vas, da mi poveste, je li ste kaj slabega izvedeli gledé vedenja okrajnega glavarja proti občinam in drugim avtonomnim organom?

Dr. Schrey: Čisto nič. Jaz nijsem ničesa zvedel v obče, pa tudi o kakej posebnej pritožbi nijsem čisto nič slišal.

Dr. Kopp: Je li nij morebiti v spisu o razpuščenji cestnega odbora v Litiji bila kaka nerednost, ki bi bila opravičila očitjanje proti g. vitezu Vestenecku.

Dr. Schrey: Jaz se ne morem spomniti na nič.

Dr. Kopp: Je li vam znano, kako g. Vestenecka spoštujejo v deželi.

Dr. Schrey: Le najbolje.

Dr. Kopp: Ali so v nasprotnem političnem taboru čuli se drugi glasovi?

Dr. Schrey: Se ve da. V obče moram opomniti, da je Vesteneck vedno bil predmet posebnega sovraštva od strani nacionalno-klerikalne stranke na Kranjskem. Ta izhaja najbrž iz tega, da je vsled truda g. Vestenecka v deželnem zboru bila sprejeta postava, ki je šola nacionalno-klerikalnim vplivom iztrgala. Od tistega časa kvalifikuje se on za poseben predmet sovražnikovih napadov. Ko se je akcija proti liberalnej stranki na Kranjskem počela v zveščanej meri, ter bila podpirana od vladne strani, ko se je pričelo prestavljanje starih zaslužnih državnih uradnikov, takrat mislili so, da je prišel čas, da se mora g. Vesteneck z nova napadati. To nijso samo moje osobne opazke, za to morem tudi navesti dejanj.

Dr. Porzer: Ali je z razporom raznih strank prišlo tako daleč, da so celo uradniki in okrajni glavarji postali politični agitatorji.

Dr. Schrey: **Tak slučaj mi nij znan.** (!!! Dr. Schrey je kot priča prisegel!)

Prejšnji deželni glavar kranjski, dvorni svetovalec vitez Kaltenecker, sedaj finančni prokurator na Dunaji, pod prisego izjavi, da mu čisto nič nij znano o Vesteneckovem vplivanji pri volitvah in o kratenji peticijske pravice. Da je cestni odbor litijski bil razpuščen, o tem vé, da bi se pa bila dogodila kakšna nerednost, ki bi jo bil zakrivil Vesteneck, to pa Bog ne daj! V celej kranjskeji deželi je delovanje Vesteneckovo našlo popolno priznanje. Sem pa tja čule so se tožbe, ker se nijso volitve razpisale. Pokazala so se tudi nasprotna mnenja, posebno v slovenskem novinstvu.

Dr. Porzer: Ste-li, gospod dvorni svetovalec, v zadnji sesiji bili še deželni glavar.

Priča: Ne, to bil sem v sesiji l. 1880.

Dr. Porzer: Mislim, da se je ravno v tej sesiji pripetilo, da je g. vitez Vesteneck govor imel, v katerem je Taaffejevo ministerstvo prisposobil črnemu oblaku, ki ga bode razpodil svež veter.

Priča: Na besede se ne morem spomniti, po smislu bo pa uže res!

Ker zahteva zastopnik Vestenecka, se dotični stavek iz zapisnika prečita. V njem nahaja se tudi stavek slovenskega govora: Vse bode šlo v kraj, če bode ta organizem še trajal.

Dr. Porzer: Jeli vam znano, kakov utis je napravil ta govor na uradnike v deželi?

Priča: O tem mi nič nij znano.

Dr. Porzer: Mislite li, da je bilo taktno, imeti ta govor?

Priča: O tem si ne prisvajam sodbe.

Predsednik (k zagovorniku): Ste li zadovoljni?

Dr. Porzer: Moram biti.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Matične knjige) za leto 1881. začnejo izhajati kakor lani sredi meseca februarja.

— (Plesni venček) priredijo jutri ob 1/2 8. uri. zvečer v prostorih čitalnične restavracije narodni delavci.

— (Prestavljen) je g. dr. Emil Burger, c. kr. notar, iz Metlike oziroma iz Kostanjevice v Kočevje, kar bode prav njemu in nam.

— (Raspisana) je učiteljska služba na Ubelskem s 450 gld. in v Zalogu (kamniškega okraja) s 400 gld. na leto in prostim stanovanjem. Prošnje do 10. febr.

— (Rodoljubi slovanski,) koji po naključbi „poročila o delovanji in stanji podpiralne zaloge slovanskih vseučilišnikov v Gradci“ dobili nijso, pa se za omenjeni zavod zanimajo, naj blagovolijo svoj naslov javiti t. č. tajniku Jos. Lendovšku. (Graz, Realschulgasse 8.)

— (V Gradci) osnovalo se je novo društvo „slovanska čitalnica“ ter mu je vlada uže potrdila pravila. Dokler se ne odpró društveni prostori, — kar bode osnovalni odbor kmalu posébe naznanil, vzprijema ude g. Jože Stanič, osnovalnemu odboru načelnik v svojem stanovanji Klosterwiesgasse št. 21, par terre na levo, vsak dan od jedne do dveh po poludne.

— (Volilni shod) napravijo udje delavskega podpornega društva v Trstu zaradi volitve novega odbora v nedeljo 26. t. m. Začetek ob 5. uri popoldne v spodnjih društvenih prostorih. Ker je stvar važna, pričakuje se obilne udeležitve.

— († Popotnik.) V „Slovenskem Gospodarju“ objavljajo gospodje učitelji Lopan, Brezovnik, Kokol, Kregar in Grebenec, da nijso v nobeni zvezi več z listom „Popotnik“, ter se združijo z „Učiteljskim Tovarišem“. To je vrlo! Naj gospod Rakuš sam čita in tiska zapuščeni list.

— (Lepe službe) ponuja bolgarsko ministerstvo v Plovdivu na Rumeljskem, ker je ustanovilo gospodarsko šolo. Potrebuje gozdarskega inženirja in mu plačuje na leto 2400 gld. v zlatu, ravnatelja za kmetijsko šolo, ob enem prvega učitelja v kmetijstvu (2160 gld. v zlatu) in ravnateljevega namestnika, ob enem drugega učitelja (1680 gld. v zlatu.) Prošnik mora umeti ali češki ali hrvatski.

— (Poviest Bosne do propasti kraljevstva) je naslov 352 strani obsežajočej knjigi, katero je po mnogobrojnih virih napisal gosp. V. Klaić v Zagrebu in katera se dobiva za 2 gold. (naročniki plačajo le 1 gold. 50 kr.) v Dioničkej tiskarni v Zagrebu. Oblika in tisk sta prav lična. Vse bina razdeljena je v 14 poglavij, od katerih prvo poglavje podaje historični zemljepis, drugi pa zgodovino do 1463. l. — Ker je tvarina preobširna, da bi mogli o tej knjigi na drobno razpravljati, bomo pri priliki morebiti priobčili po strokovnjaku napisano

oceno. Za zdaj pa jo toplo priporočamo vsem izobraženim Jugoslovanom posebno pa zgodovinarjem.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 28. januarja. Generalno poveljništvo v Sarajevu naznanja, da so se od 23. do 26. t. m. vršili razni boji mej cesarskimi četami in vstaši; vstaši so bili od cesarskih čet nazaj vrženi ali pa so se umaknili.

Razne vesti.

* (Štastika bolnikov.) Na Dunaji je bilo leta 1880. po vseh civilnih bolnicah 37.061 bolnikov. Od teh se jih je mej letom odpustilo zdravih 80 %; 8 % jih je umrlo; 12 % se jih je moralo konec leta še zdraviti. Vsak bolnik se je povprek zdravil 28 dni; zdravila in hrana so stala povprek za vsacega človeka 25 gld. 67 kr. ali 91 kr. na dan. Od vseh bolnikov je bilo 59 % moških in 41 % ženskih.

* (Vojna moč Rusije) Ruska armada obstoji iz regularnih in irregularnih čet. Prvim pripada 48 divizij ali 760 bataljonov pešcev, 352 eskadronov konjikov s 52000 konji in 341 baterij artilerije z 2416 topovi. Drugim pripada 485 bataljonov pešcev 45000 konjikov. Razen teh šteje pa armada še 200 dopolnilnih bataljonov pešcev in 168 dopolnilnih eskadron konjikov. Vojno ladijevje obstoji iz 248 bank s 618 topovi.

* (Prebivalstvo Rusije v relativnem oziru) V Rusiji prebiva na 1 □ km. samo 14 ljudij. Prebivalstvo je pa zelo nejednako razdeljeno. Najbolj obiljudena, z 48 ljudmi na □ km., je poljska potem „mala Rusija“ z 39, „velika Rusija“ z 29, „zahodna Rusija“ s 26, provincije ob vzhodnem morji z 22, „južna Rusija“ z 18, „vzhodna Rusija“ s 16, Finija z 9, in slednjič „severna Rusija“ z le 2 človekoma na □ km. —

* (Prebivalstvo Rusije po narodnosti.) Rusija ima po najnovejši štetvi 74.5 milijonov prebivalcev. Od teh jih pripada se ve da največ, namreč 54 milijonov ali 73 % Rusom, 7 % Poljakom, 4 % Tatarom, 5.3 % Finom, 4 % Židom, 4 % Litavcem, 1.3 % Nemcem, 1.5 % pa drugim narodnostim. 73 % Rusov se nadalje deli v 49 % Veliko, 20 % Malo, in 3 % Belorusov.

* (Kako raste mesto Chicago) Leta 1839 je imelo samo 3200 prebivalcev; leta 1849 že 23.047; leta 1859 že 90000; leta 1870 že celo 298.977. Leta 1872 je imelo vkljub temu, da je bilo l. 1871 od velikanskega požara skoro popolnoma uničeno, vender za 30000 ljudi več, kot l. 1871, in za 6000 več, kot l. 1870. Leta 1873 štel je pa že 430 tisoč ljudij in dandanes jih ima že precej nad polovico milijona.

* (Kako imenujejo Amerikanci svoje kraje.) V Zjedinjenih državah imajo navado svoje kraje, če so še tako majhni, imenovati ali po velikih mestih sedanjega časa, ali pa po mestih stare klasične dobe. Tako imajo n. pr. več Londonov, Parizov, Petrogradov; pa tudi Trojo, Utiko, Aleksandrijo, Kartago, Palmyro i. t. d. Še pogostejše jih pa imenujejo po velikih mozeih. Dokaz temu je, da imajo „Zjedinjene države“ 138 „Washington“-ov in sicer v provinciji Jowa 44, v Ohio 39, v Pennsylvaniji 19, več tudi še v New-Jersey, Missouri, Arkansas in Alabama; po l. Washington ima slednjič še 17 drugih provincij.

Listnica upravnistva. Gosp. J. G. v Logateci. Naročnina plačana do 20. avgusta t. l. — Gosp. F. W., učitelj v Hrušici. Vaša naročnina je sedaj plačana do 31. januarja t. l.

III. izkaz dohodkov za Jurčičevo ustanovo.

Neimenovan iz Zagorja poleg Save	5 gld.
C. g. J. Vrhovnik, kaplan v Naklem	2 "
Pri veselici dné 22. januarja v Postojni p. n.:	
G. M. Lavrenčič, trgovec	5 "
F. Kutin, trgovec	2 "
M. Vičič, trgovec	2 "
Dr. M. Razpet, posestnik itd.	2 "
Drag. Vilhar, trgovec	1 "
Fr. Jurica, trgovec	1 "
P. Bezcljak, c. kr. notar	3 "
J. Zalokar, kaplan	2 "
P. Kraigher, trgovec	5 "
Jarnej Zafencč, trgovec	5 "
F. Gaspari, c. kr. živinozdravnik	2 "
F. Rešič, železniški uradnik	1 "
F. Žužek, c. kr. ingénieur	5 "
J. Brabanec, železniški ingénieur	1 "
A. Dekleva, posestnik	1 "
A. Zakotnik, restavrateur	1 "
M. Lavrenčič, trgovec	2 "
J. Lavrenčič, trgovec	3 "
F. Rakovec, železniški uradnik	1 "
Gospá J. Lavrenčičeva	5 "
Skupaj	57 gld.

Upit

stavljen blagorodnemu g. Fr. pl. Premersteinu, c. kr. okrajnemu glavarju in prvomestniku okrajnega šolskega svetovalestva v Ptuj.

Dae 27. oktobra lani zvršila se je volitev peterih okrajnih šolskih svetovalcev od strani okrajnega zastopa, česar se je g. pl. Premerstein kot navzočni vladni poverjenik sam osebno prepričal. Š. 28. zakona od 1869. leta veleval, ka vsak mesec ima biti sklicana seja okrajnega šolskega sveta, a nas še dosle nikdar nij poklical k seji, akopram je dnes 25. den meseca januarja 1882, kako se to sklada z navedeno točko?

Božidar Rajč.
okrajni šolski svetovalec.

Tržne cene v Ljubljani

dné 28. januarja t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	26
Rež,	6	18
Ječmen	4	87
Oves,	3	25
Ajda,	5	4
Proso,	5	20
Koruza,	6	20
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	8	50
Krompir, 100 kilogramov	2	68
Maslo, kilogram	—	96
Mast,	—	82
Speh frišen	—	68
„ povenjen,	—	76
Surovo maslo,	—	80
Jajca, jeden	—	2 1/3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	52
Svinjsko	—	48
Koštrunovo	—	30
Kokoš	—	45
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	86
Slama	1	96
Drva trda, 4 kv. metre	7	—
„ mehka,	4	50

Poslano.

(54—1)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GLIESSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolje okrepljujuče piče,
i kas izkušan liek proti trajnom kašlju plućevine i
želudca bolesti grkljana i proti méhurnim kataru,
kas i slasticah za (PASTILLEN)
probavils
nalazi se kod Hinke Mattonija (Karlovi vari u Českoj).

Izjava.

Vsi, kateri so si razžaljivo vest o mojej hčeri izmislili in jo javno raztroševali, so zlobni obrekovalci in lažnjivci.

Š. Jahn,

c. kr. finančne prokurature oficijal
in hišni posestnik v Ljubljani.

(56—1)

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodeci, migréno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v pr.ih, mastno zgago. Telo se hitro sčisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kisline. Davici in tifusu vzamejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar g. J. Svoboda v Ljubljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—65)

Lepe in po cent

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506—21)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Dunajska borza

dné 28. januarja.

Enotni državni dolg v bankovcih	73	gld.	30	kr.
Enotni državni dolg v srebru	74	"	80	"
Zlata renta	91	"	50	"

Podpisani si usoja p. n. občinstvo ponižno naznanjati, da je danes

gostilno

gospe Neže Hostnik, vulgo pri Kristofu, v Kamniku prevzel. Skrbel bode za izvrstno kuhinjo, kakor tudi za dobra vina; pripoča tudi sobe za prenočevanje.

Spoštovanjem

Fran Hraštnik,
mesar

(53—1)

Naznanilo.

Udano podpisani naznanja Svojim, da se je z Dunaja domov povrnil in da kakor poprej zepne, stenske in cerkvene ure, kakor tudi šivalne stroje itd. dobro in po nizke ceni popravlja. Izdeluje tudi nove cerkvene ure in hišne brzojave.

Matija Petrič,

urar v Postojni.

(37—3)

1860 državno posojilo	129	"	75	"
Akcije narodne banke	811	"	—	"
Kreditne akcije	275	"	25	"
Napol.	9	"	53	"
C. kr. cekini	5	"	62	"
Državne marke	58	"	55	"

Gastlov kri čistilen čaj,

to jako vplivno dravilno sredstvo iz dobrih, nedražilnih, odprte pouzročujočih zelišč, odpravi vsako nabiranje žolča in zlez, oživlja prebavilni aparat.

Gastlove posladkorjene kri čistilne kugljice

(škaflija po 30 in 50 kr.) (624—13)

so najbolj renomirano, najcenejše, pripravnejše sredstvo proti zaprtju, migreni, hemoroidom, krvnemu natoku, revmi in podagra, proti boleznim na jetrih in žolči, proti izpahnenju. Najboljše blato odpravljaajoče sredstvo za žene in otroke.

Pravi so oni preparati, ki nosijo firmo centralne zaloge: Lekarna „pri obelisku“ v Celovei.

Zaloga v Ljubljani: V. Trnkoczy; v Postojni: A. Leban; v Kranji: K. Šavnik; v Logatci: Al. Skala; v Zagorji: A. Mihelič; v Semlinu: J. Straub.

Proti trganju po udih.

Gospodu Franu Kvizdi, c. kr. dvornemu založniku v Korneuburgu.

Dolgo časa uže trpel sem hudo trganje v členih, tako da v slednjem času nisem več mogel prstov gibati. Po brezuspešnej rabi različnih sredstev dal mi je moj prijatelj, kateri je vsled vporabljenja Vašega flujida proti trganju v zelo kratkem času popolnoma ozdravel, malo tega zdravila. Uže po drugej vmetvi čutil sem znatno olajšavo svojih bolečin, in prosim Vas zatorej, da mi takoj zopet pošljete tri steklenice izvrstnega preparata.

V Gelsu, pri Neusiedlu na Jezeru, 14. maja 1881.

Jurij Preisinger,
kolár.

(666)

Dobi se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu.

Na prsih in plućah bolehnim!

Gospodu Jul. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani, na Glavnem trgu.

Zamán vporabljal sem pri kašlji in plućnih bolečinah razna sredstva, dokler nisem poskusil Vašega soka iz kranjskih planinskih zelišč à 56 kr., in z veseljem sem opazil zboljševanje. Blagovolite mi poslati še 3 steklenice.

Spoštovanjam Vaš udani
Josip Malešić v Sisku.

(713—3)

Tuji:

25. januarja:

Pri Slonu: dr. Moutag z Dunaja.
Pri avstrijskem cesarji: Premierstein iz Idrije.
Samotrojen iz St. Jobstva.

Zatekel sem se k Vašej zdravstveni sladnej čokoladi št. 1 in uže po tridnevem vporabljenji dobil sem v veliko svoje in svojih sorodnikov začudenje zopet zdravje.

(Ta besede govoril je ozdravljeni.)

Vsem bolnikom,

kateri bolehalo na želodci in na plućih, na pomanjkanji krvi, prehlajenji, kašlji, hripavosti, na bledici in hemoroidih, se lahko pomaga.

C. kr. dvornemu za ožniku IVANU HOFFU, kr. komisijskemu svetniku, posebniku c. kr. zlatega križca s krono, vitezn visokih redov, izumitelju in jedinemu izdelovatelju Ivan Hoffovega sladnega izlečka, dvorni založnik vseh knezov Evrope, na Dunaji, fabrika: Grabenhof, Bräunerstrasse 2, pisarna in fabr. zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8

Nj. Veličanstvo

kralj danski je po svojem adjutantu naznanil fabrikantu Ivanu Hoffu, da zelo visoko ceni njegov sladni izleček. „Jaz sem“, tako se glasi kraljeva izjava, „z veseljem opazil pri sebi in pri mnogih članih svoje hiše zdravstveno moč Hoffovega sladnega izlečka.“

Zahvala.

Vaše blagorodje!

Ne morem si kaj, da Vam z odkrito in nujnejšo zalogo javim, da sem po triletnej, v kratkem času se ponavljajočej vnetici prsne mreže, davici, bijevanju krvi in materije, kratko v stanu popolne onemoglosti, ko so uže vsi mislili, da sem izgubljen, zatekel sem se po nasvetu svojega svaka k Vašej sladnej čokoladi in uže po tridnevem vporabljenji zadobil sem v svojo in svojih sorodnikov začudenje popolno zdravje. To istinito čudovito zdravje dobil sem, kakor omenjeno, po vporabljanji sladne čokolade in stev. 1.

Prosim Vas, čestiti gospod, da vzprejmete te vrstice kot malo znamenje moje hvalečnosti za rešitev mojega življenja in da jih v korist vseh bolehnih kot priporočilo Hoffovih preparatov. Konečno naj Vam bodi še naznanjeno, da lahko svoje hitro ozdravljenje, osobito, ker vsak tako hiter uspeh občuduje, kot resnično potrdim pred Bogom in pred ljudmi. Pozdravljam Vas prav prijazno in se Vam z vso spoštljivostjo priporočam hvalo Vam dožua

Anna Pestl, tkavčeva žena
V Ameisu (Dol. Avstr.), 3. decembra 1879.

Zaloga: V Ljubljani: G. Piccoli, Erasm. Birschtz, lekarja, P. Lassinik, H. L. Wen- cel, trgovca s specerijskim blagom. V Gorici: Peter Venuti.

(50—1)

Comptoirist,

samostojen delavec, ki bi časi tudi poslovno potoval, če možno tudi nekoliko vednostij o papirji, se takoj sprejme. Znati mora brezpogojno jeden slovansk jezik. Natančneje se izve pri gospodu A. Zeschku v Ljubljani. (42—3)

Javna zahvala.

Dné 29. decembra 1881. leta popoldne ob 3. uri začelo je v skednji Janeza Kuharja št. 1 v Gradu, občina Cerklje, goreti. Ogenj se je vsled vetra hitro razširil in je naša poslopja v malo trenutkih popolnoma uničil. Bili smo zavarovani pri I. ogrskem obnem zavarovalnem društvu za 1000 gld. in slavno

dunajsko zavarovalno društvo

katero je prevzelo vse zavarovanje I. ogrskega zavarovalnega društva v Cislejtaniji, izplačalo nam je danes v našo popolno zadovoljnost, potem ko je glavni zastopnik gospod Jakob Dobrin v Ljubljani škodo cenil, precej po njem vso svoto, za katero smo bili zavarovani. Primorani smo, da častitej dunajski zavarovalni družbi izrekamo svojo najprisernejšo zahvalo in priporočamo isto vsakemu, kateri se hoče dobro zavarovati.

Grad, občina Cerklje, 12. januarja 1882. (53)

Štefan Krč.

Janez Komovec.

V najem se dá

v Mokronogu

velika gostilna

z dvema popolnoma opravljenima gostilničnima sobama, dvema sobama za popotnike, hlev, klet, gostilnični vrt, kakor tudi, če se želi, nekoliko zemljišča. — Najemnik dobi sobe vse opravljene, kakor tudi vso veliko in malo posodo za gostilno. Natančneje izve, kdor hoče gostilno v najem vzeti, iz prijeznosti pismeno ali osebno pri gospodu J. Dobrinu, Marijin trg št. 45, II. nadstropje. (44—2)

Umrli so:

24. januarja: Franc Slova, mesarski pomočnik, 29 let, Poljanska cesta št. 25, za jetiko.

V deželnej bolnici:

25. januarja: Franc Skul, miza, 43 let.

Izvrstna hrvatska

bela in rudeča vina

raznih let

(678—9)

priporoča veliki trgovec z vinom

Leopold Hönigsberg v Zagrebu.

G. PICCOLI,

lekár „pri angelji“,

v Ljubljani, na Dunajski cesti,

priporoča p. n. občinstvu naslednje poskušane

medicinske specialitete.

(614—7)

Najboljše in najvplivnejše pravo

norveško

pohumeljevo jetrno olje

proti mramorici, rahitisi, plućnici, kašlju itd. itd. v steklenicah à 60 kr., z železnim jodirjem združeno (posebno vplivno pri malokrvnih in kjer treba čistenja krvi) v steklenicah à 1 gld.

Še pred beneško republiko privilegirani

Staroslavni

brešijanski zdravilni obliž,

vplivnejši kot vsako jednako v prodaji se nahajajoče sredstvo, se s posebnim uspehom rabi pri revmatičnih, podagričnih, živčnih in ledvičnih bolečinah, pri slabosti kit, pri prsnem prehlajenju, otiskah itd. itd.

1 kos 25 kr.

10 let uspeh!

Tuberosno mleko.

Po vsakodnevnj rabi tega mleka, iz vegetabilnih in neškodljivih substancij

Naročila se izvrše najhitreje s poštnim povzetjem.

sestavljene, postane kožamehka, žametasta in nežna, hepaticne pike, pege, ogrci, srabi, nenaravna rudečica zginejo, prezgodnje gube se odstranijo in polt zadobi zopet svojo gibčnost in svežost.

V steklenicah à 1 gld.

Gumi-Bonbons,

vplivnejši kot vsak v prodaji se nahajajoči bonbon, se rabiho z najboljšim uspehom pri kašlji, hripavosti in kataralnosti dihalnih organov. V skaflijah à 10 kr.

Znamenito!

Kot slavno izkušeno, nepreseženo naravno zdravilno sredstvo pri trganji po udih, revmatizmu, živčnej slabosti, pri bolečinah v hrbtu ali v prsih se more od kemika Ludovita Koča izumljeni in od njega narejani

eter iz smerekovih iglic

najtopleje priporočati.

Cena 1/2 steklenici 40 kr.,

1 steklenici 70 kr.